



# *PRIPRALJENI ZA **GREEN** CHALLENGE!*

*ZAMISLI ZA UČILNICO ZA  
BOLJ ZELENO EVROPO*



@EUinmyRegion — #dingdongEU



# UČITELJI ZA **PRIHODNOST?** VABILO



EU ponuja roko državljanom, da bi Evropo skupaj napravili za trajnostno celino.

- **Vi kot srednješolski učitelji** ste v edinstvenem položaju, da
- naslednjo generacijo **poučite o okoljskih težavah in priložnostih** ter
- **spodbujate mlade, da se odločijo za „zeleno“ pot** v svojem življenju.

Želite prevzeti to vlogo, vendar ne veste, kako? Ta komplet pripomočkov vam lahko pomaga!



# OZADJE KOMPLETA PRIPOMOČKOV



Komplet pripomočkov temelji na kampanji „**DING DONG – Pripravljeni za Green Challenge**“ – pobudi EU, ki spodbuja mlade Evropejce k izgradnji trajnostne prihodnosti (oktober 2020 –junij 2021).

Osredotoča se na **5 ključnih trajnostnih tem**, ki se jih morajo EU in njeni državljani lotiti v prihodnjih letih.

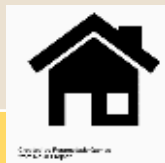
Vzpostavljena je v **sodelovanju s 15 lokalnimi vplivniki družbenih medijev** , ki

- so obiskali navdihujoče zelene projekte, ki jih je omogočila EU;
- so sprejeli zelene izzive (green challenge) za zaščito našega planeta.

Pokritost izkušenj vplivnikov na [družbenih medijih](#) in [spletni strani DING DONG](#).



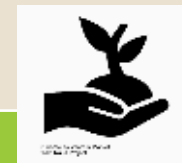
# 5 TRAJNOSTNIH TEM



Stanovanja/  
Zgradbe



Proizvodnja/  
Potrošnja



Ohranjanje  
narave



Premikanje/  
Potovanje



Hrana

# KAMPANJA „DING DONG“ KOT ODSKOČNA DESKA



Ta komplet pripomočkov učiteljem pomaga:

- obravnavati **pet trajnostnih tem** z učenci/dijaki, **starimi od 12 do 19 let**;
- **navdihovati učence/dijake s konkretnimi primeri** zelenih projektov na lokalni ravni;
- pridobivati **zamisli za zelene izzive** (green challenge), ki se jih učenci lahko lotijo v šoli ali zunaj nje;
- poiskati **koristne vire o trajnosti in ukrepih EU** za nadaljnje priložnosti za branje/poučevanje.

# KOMPLET ORODIJ VSEBUJE



Za vsako od 5 tem:

- **Osnovne informacije** o
  - konkretnih **okoljskih problemih**;
  - **ciljih in ukrepih EU** za njihovo obravnavo;
- **Primere projektov iz vseh držav članic**, da bi pokazali, kako lahko EU in lokalne pobude skupaj oblikujejo bolj trajnostno prihodnost.
- Kaj lahko vsi **prispevamo** – teme za razprave in zeleni izzivi (green challenge) za učence/dijake.
- **Povezave do dodatnih informacij** o temah.

# KAKO UPORABLJATI KOMPLET PRIPOMOČKOV



Izberite eno ali več od 5 **trajnostnih tem**, ki jih obravnava kampanja.

Razpravljajte o **temah** s pomočjo informacij v tej predstavitvi.

Izberite **zelene projekte** s seznama ob koncu te predstavitve, da svojim učencem/dijakom pokažete, da je lokalno okoljsko ukrepanje pomembno – in da EU podpira ta prizadevanja za trajnostnost na terenu.

- **Razpravljajte o projektih** v zvezi z okoljskimi problemi, s katerimi se spopadajo, in o zelenih rešitvah, ki jih ponujajo.
- **Skupaj z učenci/dijaki poiščite zamisli o drugih možnostih obravnavanja posameznih okoljskih problemov** s strani državljanov in nosilcev odločanja.

Učence/dijake spodbudite k **organizaciji zelenih izzivov** (green challenge) – dejavnosti, da bodo njihove šole, domovi in življenjski slog bolj trajnostni.



# *KOMPLET PRIPOMOČKOV*



@EUinmyRegion — #dingdongEU







# ***SPLOŠNE INFORMACIJE:***

## ***UKREPI EU ZA TRAJNOST***



@EUinmyRegion — #dingdongEU



# NAREDIMO EVROPO SPET ZELENO!

## Vizija Evrope za leto 2050

- Neto nične emisije toplogrednih plinov
- Zmanjšanje količine odpadkov
- Ohranitev naših ekosistemov

Da bi to uresničili, **moramo živeti, trošiti in proizvajati drugače.**

**Nikogar ne smemo prezreti.**



Kje bom našel novo službo?



# KAKO BOMO PRIŠLI TJA?

EU POMAGA **REGIJAM IN MESTOM**, DA POSTANEJO **IZVAJALCI SPREMEMB**

Od leta 2021 do leta 2027 bo EU lokalne „zelene“ ukrepe podprla z več kot 100 milijardami evrov. Primeri podprtih projektov vključujejo:

- postaje za e-kolesa na sončno energijo;
  - ekološko hrano v šolskih menzah;
  - boj proti morskim odpadkom;
- ... za več primerov projektov glejte seznam na koncu te predstavitev.

EU ne podpira več lokalnih ukrepov, ki onesnažujejo okolje.





# *PET TRAJNOSTNIH TEM PREDLOGI ZA DEJAVNOSTI V UČILNICI*



@EUinmyRegion — #dingdongEU



# 1. TEMA – STANOVANJA/STAVBE



## V ČEM JE TEŽAVA?

- Stavbe predstavljajo **40 %** vse porabljene energije in **36 %** vseh emisij CO<sub>2</sub>.
- **75 %** stavb v EU ni energetske učinkovitih, vendar se trenutno vsako leto prenovi **manj kot 1 %**.
- Več kot 50 milijonov gospodinjstev v EU doživlja energetske revščino = pomanjkanje dostopa do energetske storitev zaradi dejavnikov, kot so nizki prihodki, visoki računi in neučinkovite stavbe.

# 1. TEMA – STANOVANJA/STAVBE



## KAKO EU OBRAVNAVA TEŽAVO?

EU se je zavezala, da bo znatno zmanjšala svojo porabo energije pri stanovanjskih objektih (kot del **Evropskega zelenega dogovora** – načrta, da bo Evropa do leta 2050 prva podnebno nevtralna celina na svetu).

Podpira

- **prenovo stavb** za manjšo porabo energije, nižje račune za energijo ter izboljšanje zdravja in dobrega počutja ljudi;
- **gradnjo novih stavb, ki porabijo zelo malo energije** – aliproizvedejo več energije, kot jo porabijo (energetsko nevtralne ali „pasivne“ stavbe).



Viri: [Evropska komisija](#), [Evropski zeleni dogovor](#) | [EU Energy Poverty Observatory](#)



@EUinmyRegion — #dingdongEU



# 1. TEMA – STANOVANJA/STAVBE



Created by: The National Centre for Energy Efficiency

## PRIMER PROJEKTA: „PAMETNI VARUHI ENERGIJE“ POMAGAJO ŠOLAM PRIHRANITI ENERGIJO



Vir: Evropska komisija/@Energy@School; opis projekta je na voljo [tukaj](#) v hrvaškem, nemškem, madžarskem, italijanskem, poljskem in slovenskem jeziku. Glejte seznam s primeri projektov iz vseh držav EU na koncu te predstavitev.



# 1. TEMA – STANOVANJA/STAVBE



## KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?

### 1. izziv: Poskrbite za energetska učinkovitost svoje šole

Učenci raziskujejo energetska učinkovitost svojih šolskih zgradb. Katere ukrepe bi bilo mogoče sprejeti (kratkoročne, srednjeročne ali dolgoročne) za varčevanje z energijo in zmanjšanje emisij? V majhnih skupinah prepoznavajo težavna področja in iščejo možne rešitve. Učenci/dijaki nato svoje ugotovitve predstavijo vodstvu šole, da spodbudijo spremembe.



# 1. TEMA – STANOVANJA/STAVBE



## **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

### **2. izziv: Spodbudite druge, da zmanjšajo porabo energije**

Učenci iščejo zamisli, kako zmanjšati vsakodnevno porabo energije doma in v šoli (npr. privijanje radiatorjev, izklop naprav, ki se ne uporabljajo). Vsak od njih pripravi seznam 10 najboljših nasvetov (npr. v obliki informacijske grafike, plakata, objave v družbenih medijih), namenjenih drugim mladim. Učenci/dijaki nato nasvete preizkusijo s svojimi vrstniki. Kaj je najučinkovitejši način za prepričevanje drugih k spremembam?

# 1. TEMA – STANOVANJA/STAVBE



## KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?

### 3. izziv: Poiščite pasivno hišo v bližini

Učenci/dijaki spoznajo pasivno hišo/zgradbo v svoji regiji ali državi in se naučijo nekaj o ekološki zasnovi in gradnji. Kako je bila zgrajena? Kateri materiali so bili uporabljeni? Katera merila je treba upoštevati? Učenci/dijaki po možnosti opravijo razgovor z izvajalcem ekološke gradnje/strokovnjakom (osebno ali virtualno), da izvejo več o ekološki gradnji.

Učenci/dijaki pripravijo predstavitev ali model (virtualni ali fizični) pasivne zgradbe, s pomočjo katerega razložijo, kako je v primerjavi z običajno zgradbo zasnovana pasivna hiša. Kako se gradijo stavbe danes, da bi bile energetsko učinkovitejše? Kakšne so prednosti in slabosti (kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne) uporabe teh tehnik? Razpravljajo o svojih ugotovitvah in jih delijo s sošolci.

## 2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA



### V ČEM JE TEŽAVA?

- Industrija je odgovorna za **20 %** vseh emisij toplogrednih plinov v EU.
- Samo **12 %** materialov, ki jih uporablja industrija EU, so že reciklirani materiali.
- Samo **40 %** vseh gospodinjskih odpadkov v EU se ponovno uporabi ali reciklira.
- Plastični odpadki so ključni problem, saj se v Evropi reciklira **manj kot tretjina** teh odpadkov.
- Modna industrija proizvede **10 % svetovnih emisij CO2** in vsako leto porabi približno **1,5 bilijona litrov** vode.

## 2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA



### **KAKO EU OBRAVNAVA TEŽAVO?**

EU se je zavezala, da bo:

- pomagala industriji EU, da bodo njeni **postopki in izdelki bolj trajnostni**;
- zmanjšala uporabo virov;
- spodbujala **nove poslovne modele**, ki temeljijo na najemu blaga in storitev;
- zagotovila, da bo nudila možnost ponovne uporabe ali recikliranja za vso embalažo v EU do leta **2030**.

To delo bo Evropi pomagalo, da bo do leta **2050** kot del **Evropskega zelenega dogovora** postala **prva podnebno nevtralna celina na svetu**.



Viri: [Evropska komisija, zeleni dogovor](#) | [Evropska komisija, odpadki](#) | [Evropski parlament, plastični odpadki](#) | [Nature Reviews, The environmental cost of fast fashion](#)



@EUinmyRegion — #dingdongEU



## 2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA



**PRIMER PROJEKTA:**

**L'OUVROIR – VEČVREDNOSTNO RECIKLIRANJE ZA KROŽNO GOSPODARSTVO**



## 2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **1. izziv: Odkrijte visoke stroške hitrih sprememb mode**

Učenci/dijaki spoznajo vpliv izdelave kosa oblačila na okolje. Dejavniki, ki jih je treba upoštevati: emisije CO<sub>2</sub>, uporabljena voda, surovine, embalaža, prevoz. Kakšne so alternativne možnosti sledenju spremembam sloga?

Učenci/dijaki se soočijo z izzivom, kako se trajnostno obleči za poseben dogodek (npr. šolski koncert, zabavo ob koncu leta) z izposajo oblačil, nakupom <sup>rabljenih</sup> oblačil, večvrednostnim recikliranjem, izdelavo ali najemom oblačil za eno noč. Fotografirajo svojo „novo“ garderobo in objavijo vlog ali blog o trajnostnem oblačenju, da bi navdihnili druge.

## 2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **2. izziv: Spodbudite krožno gospodarstvo v svoji bližini**

Učenci/dijaki raziskujejo koncept krožnega gospodarstva in način, kako zasnovati izdelke za ponovno uporabo in recikliranje. Pripravijo e-imenik ali spletno stran okolju prijaznih podjetij in storitev na svojem območju (npr. storitve najema oblačil, trgovine brez embalaže, kavarne za popravila itd.). Spodbudite jih k promociji tega seznama v šoli in na družbenih medijih za podporo lokalnemu krožnemu gospodarstvu!



## 2. TEMA – PROIZVODNJA/POTROŠNJA



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **3. izziv: Večvrednostno recikliranje starega predmeta**

Učenci/dijaki prepoznajo star, neuporabljen predmet ali kos oblačila doma kot primeren za večvrednostno recikliranje ali ponovno uporabo. Najprej raziščejo različne zamisli in tehnike (npr. videe na YouTubeu) za uporabo in medsebojno postavljanje izziva, da bi prišli do najbolj ustvarjalnih idej za večvrednostno recikliranje. Nato vsak zase ali v majhnih skupinah preizkusijo svoje sposobnosti, da dajo predmetu novo življenje. Učenci/dijaki napravijo slike ali posnetke stanja „prej“ in „potem“, da prikažejo preobrazbo.



### 3. TEMA – OHRANJANJE NARAVE



#### V ČEM JE TEŽAVA?

- **Polovica** svetovnega bruto domačega proizvoda (BDP), **40 bilijonov evrov**, je odvisna od narave.
- **Samo 23 %** vrst in **16 %** habitatov je trenutno v dobrem stanju.
- **1 milijonu** vrst grozi izumrtje.
- Od leta 1990 se je splošna populacija evropskih ptic zmanjšala za **12 %**.
- Urbana območja so se od leta 1992 **več kot podvojila** .

### 3. TEMA – OHRANJANJE NARAVE



#### **KAKO EU OBRAVNAVA TEŽAVO?**

EU se je zavezala, da bo do leta 2030 zavarovala in obnovila poškodovane ekosisteme s cilji, na primer:

- uvesti zaščitena območja na vsaj **30 %** kopnega in **30 %** morja ([mreža Natura 2000](#));
- obnoviti vsaj **25.000 km** rek;
- posaditi **3 milijarde** dreves.

To delo bo Evropi pomagalo, da bo do leta **2050** kot del **Evropskega zelenega dogovora** postala **prva podnebno nevtralna celina na svetu**.



Viri: [Evropska komisija, strategija biološke raznovrstnosti](#) | [Evropska agencija za okolje](#) | [Združeni narodi, Cilji trajnostnega razvoja](#)



@EUinmyRegion — #dingdongEU



### 3. TEMA – OHRANJANJE NARAVE



#### PRIMER PROJEKTA: EU IN LOKALNA SKUPINA PROTI MORSKIM ODPADKOM



**Ustavimo trend!**



Vir: Interreg Balkan-Mediterranean Meltemi; informacije o projektu so na voljo [tukaj](#) v angleščini. Glejte seznam s primeri projektov iz vseh držav EU na koncu te predstavitve.

 @EUinmyRegion — #dingdongEU



### 3. TEMA – OHRANJANJE NARAVE



#### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

##### **1. izziv: Očistite lokalno zeleno območje**

Učenci/dijaki organizirajo „Sprehod smeti“ po zelenem območju, kjer pobirajo smeti, pri čemer upoštevajo vse zdravstvene ukrepe za zaježitev COVID-19, veljavne v kraju bivanja. Prosite jih, naj zabeležijo vrste zbranih odpadkov in raziščejo, kako dolgo bo trajalo, da se ti predmeti razgradijo. S temi informacijami študentje oblikujejo informacijsko in medijsko kampanjo, da bi ljudi prepričali, naj spremenijo svoje vedenje.

### 3. TEMA – OHRANJANJE NARAVE



#### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

##### **2. izziv: Ozelenite šolsko okolje**

Učenci/dijaki raziskujejo, kako spodbuditi biotsko raznovrstnost ter poskrbeti, da bo zemljišče njihove šole bolj zeleno. Ali je na voljo zelen prostor, ki ga je mogoče spremeniti v vrt z divjim cvetjem? Ali je mogoče s preprostimi ukrepi spodbuditi živalski svet (npr. s hišicami žuželke, ptičjimi hišicami in krmilnicami, hišicami za netopirje)? Učenci/dijaki na podlagi svojih zamisli pripravijo in vodstvu šole predstavijo načrt spodbujanja živalskega sveta ter nato sestavijo delovno skupino učencev/dijakov in osebja, da bi ga udeležili.

## 3. TEMA – OHRANJANJE NARAVE



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **3. izziv: Postanite ekološki turist**

Kje je najbližje zaščiteno območje [Natura 2000](#)? Učenci/dijaki raziskujejo mrežo Natura in njene cilje. Kako območje učinkuje na zaščito lokalne biotske raznovrstnosti? Koliko ljudi vsako leto obiše območje? Kako se ekološki turizem razlikuje od konvencionalnega turizma?

Vsak učenec/dijak napiše vodnik, kako postati ekološki turist. Svoje vodnike delijo na spletu in organizirajo obisk (fizični ali virtualni) na območju Natura 2000, da bi svoje smernice udejanjili v praksi.

## 4. TEMA – PREMIKANJE/POTOVANJE



Created by Lamee from Noun Project

### V ČEM JE TEŽAVA?

- Promet je odgovoren za **četrtno** vseh evropskih emisij toplogrednih plinov in ta odstotek se še naprej povečuje.
- Cestni promet (avtomobili, avtobusi, tovorni promet) povzroča **več kot 70 %** vseh emisij v prometu.
- Emisije v prometu so tudi glavni vzrok **onesnaževanja zraka** v mestih.

## 4. TEMA – PREMIKANJE/POTOVANJE



Created by Lame  
from Noun Project

### KAKO EU OBRAVNAVA TEŽAVO?

- Bolj **trajnostni načini prevoza** (npr. vlak, tramvaj, kolo, električni avtomobil) prispevajo k zmanjšanju emisij in izboljšujejo kakovost zraka.
- EU se je zavezala, da bo zmanjšala emisije toplogrednih plinov v prometu za **90 %** do leta **2050** (kot del **Evropskega zelenega dogovora** – načrta, da bo Evropa do leta 2050 prva podnebno nevtralna celina na svetu).

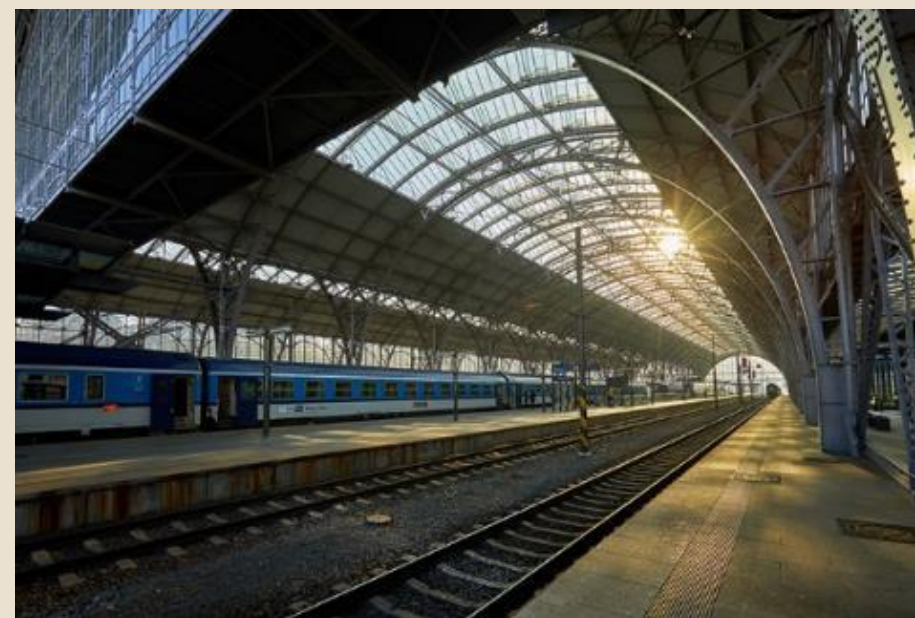


## 4. TEMA – PREMIKANJE/POTOVANJE



Created by Lene  
from House Project

### PRIMERI PROJEKTA: NOVE KOLESARSKÉ STEZE IN NADGRAJENA ŽELEZNIŠKA POSTAJA NA ČEŠKEM

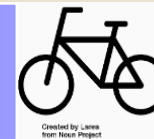


Vir: Evropska komisija/© Češko ministrstvo za regionalni razvoj; informacije o projektu so na voljo [tukaj](#) (kolesarske steze) in [tukaj](#) (železniška postaja) v češkem in angleškem jeziku. Glejte seznam s primeri projektov iz vseh držav EU na koncu te predstavitve.

@EUinmyRegion — #dingdongEU



## 4. TEMA – PREMIKANJE/POTOVANJE



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **1. izziv: Zmanjšajte število voženj z avtomobilom**

Ali lahko učenci/dijaki zmanjšajo število tedenskih voženj z avtomobilom tako, da gredo peš, z uporabo javnega prevoza, souporabe avtomobila, kolesa, električnega skiroja itd.? Učenci/dijaki objavijo vlog o svojih zelenih poteh, ocenijo različne načine trajnostnega prevoza in s ključnikom kampanje delijo svoje izkušnje na družbenih medijih.

## 4. TEMA – PREMIKANJE/POTOVANJE



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **2. izziv: Zmanjšajte svoj ogljični odtis**

Učenci/dijaki najprej s spletnim kalkulatorjem izračunajo svoj ogljični odtis ali odtis svoje družine (npr. [www.carbonfootprint.com/calculator.aspx](http://www.carbonfootprint.com/calculator.aspx)) in rezultat primerjajo s sošolci. Nato vsak postavi cilj in rok za zmanjšanje ogljičnega odtisa. Učenci/dijaki spremljajo napredek (npr. z objavljanjem videodnevnik) in ob koncu izziva poročajo razredu.

## 4. TEMA – PREMIKANJE/POTOVANJE



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **3. izziv: Svet raziskujte trajnostno**

Učenci/dijaki načrtujejo prihodnje ali domišljijско potovanje s trajnostnimi oblikami prevoza.

- Učenci/dijaki raziščejo destinacije v svoji regiji, ki pokrivajo določeno zanimivost (npr. kulturno, športno, kulinarčno, naravno lepoto), in načrtujejo potovanje, ki se zanaša na trajnostne oblike prevoza.
- Če bi učenci/dijaki dobili železniško vozovnico za Evropo, kam bi šli in zakaj? Katera je najdaljša mogoča razdalja za potovanja s trajnostnimi oblikami prevoza? Čigavo potovanje ima najmanjši ogljični odtis?

Učenci/dijaki predstavijo svoja trajnostna potovanja razredu (npr. zemljevidi, ogljično število, objave na blogu, članki) in glasujejo za zmagovalce.

## 5. TEMA – HRANA



### V ČEM JE TEŽAVA?

- Kmetijstvo predstavlja **10 %** emisij toplogrednih plinov v EU (ki jih povzročajo npr. živinoreja, kmetijska zemljišča, uporaba gnojil).
- Zemlja je tanka plast krhkega in neobnovljivega vira, od katerega je odvisnih **95 % celotne proizvodnje hrane** – in hitro jo odnaša erozija.
- V EU vsako leto nastane približno **88 milijonov ton odpadkov hrane**, kar po ocenah stane **143 milijard evrov**.
- **1 od 5 smrti** v EU v letu 2017 je bila povezana z nezdravo prehrano povezana.

## 5. TEMA – HRANA



### KAKO EU OBRAVNAVA TEŽAVO?

EU se je zavezala, da bo do leta 2030 dosegla več ciljev, med drugim:

- zmanjšala uporabo gnojil za vsaj **20 %**;
- zmanjšala uporabo škodljivih pesticidov, ki onesnažujejo zemljo, vodo in zrak za **50%**;
- zagotovila, da se **25 %** vseh kmetijskih zemljišč uporablja za ekološko kmetovanje;
- zmanjšati odpadke hrane za **50 %**.

Ti cilji bodo Evropi pomagali, da bo do leta **2050** kot del **Evropskega zelenega dogovora** postala **prva podnebno nevtralna celina na svetu**.



Viri: [Evropska komisija, Zeleni dogovor](#) | [Evropska agencija za okolje](#) | [Evropska komisija, odpadki hrane](#)



@EUinmyRegion — #dingdongEU





## 5. TEMA – HRANA



Created by Adam Drenth  
www.dingdong.eu

### PRIMER PROJEKTA: URBANO KMETOVANJE ZA PRIDELAVO TRAJNOSTNE HRANE V BRUSLJU



## 5. TEMA – HRANA



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **1. izziv: Kuhajte skupaj trajnostno**

Učenci/dijaki kuhajo z lokalnimi, sezonskimi, trajnostno pridelanimi pridelki. Povabite lokalnega kuharskega mojstra, da pripravi uro kuhanja – fizično ali virtualno. Po možnosti uporabite tudi lokalne pridelke z [oznakami za kakovost hrane EU](#).

Učenci/dijaki ustvarijo e-kuharsko knjigo dokončanih jedi, ki jo lahko delijo s prijatelji in družino.



## 5. TEMA – HRANA



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **2. izziv: Preklopite na okolju prijazna kosila**

Učenci/dijaki raziskujejo, kako ogljično prijazna kosila imajo. Teden dni beležijo, kaj jedo za kosilo in odpadke, ki so pri tem ustvarjeni. Naslednji teden se odločijo za „zeleno“ – jedo samo lokalno/vegetarijansko hrano brez odpadkov in plastične embalaže ali jedilnega pribora. Učenci/dijaki se o svojih izkušnjah pogovarjajo s sošolci. Nato sodelujejo pri pripravi duhovite medijske kampanje, da bi prepričali preostanek šole, naj se znebi visokoogljčnih sendvičev, zavutih v plastiko, ter kosil s hitro hrano.

## 5. TEMA – HRANA



### **KAKO LAHKO TEŽAVO OBRAVNAVAJO UČENCI/DIJAKI?**

#### **3. izziv: Preštejte okoljske stroške**

Učenci/dijaki obišejo kmetijsko tržnico ali trgovino na kmetiji, da se naučijo o prednostih uživanja lokalno pridelane hrane v nasprotju s hrano, ki je napravila stotine ali tisoče kilometrov, da bi prišla do polic naših supermarketov. Lahko pa raziskujejo vpliv nakupa lokalno pridelanih izdelkov (npr. jabolk, jagod) na okolje v primerjavi z istim izdelkom, uvoženim iz oddaljene države.

Kateri drugi dejavniki so pomembni pri izračunu ogljičnega odtisa hrane, ki jo jemo? Kaj pa živila, ki so lahko povezana s krčenjem gozdov, izgubo biotske raznovrstnosti ali izkoriščanjem lokalnih skupnosti v tujini?

Učenci/dijaki pripravijo seznam pogostih vprašanj (FAQ) ali spletno stran, ki pomaga potrošnikom pri informiranih odločitvah pri nakupovanju. Svoja pogosta vprašanja preizkusijo s prijatelji in sorodniki. Ali zaradi tega spreminjajo svoje navade?

# UPORABNI VIRI

[Evropski zeleni dogovor](#)

[Evropska agencija za okolje](#)

[Mladi in podnebje](#)

[Projekti kohezijske politike v vaši državi in regiji](#)

[Več podatkov glede kohezijskega sklada EU](#)

[Zeleni viri za učitelje](#)



# SEZNAM PRIMEROV PROJEKTOV

Država	Tema	Ime projekta	Kratek opis	Jezik dodatnih informacij:
<b>Avstrija</b>	Hrana	Avstrijska in nemška podjetja razvijajo rastlinska živila	Uživanje prevelike količine mesa prispeva k podnebnim spremembam in številnim zdravstvenim težavam. Zato v tem projektu podjetniki in raziskovalci razvijajo naravne in rastlinske alternative mesu.	<a href="#">DE</a> <a href="#">EN</a>
<b>Belgija</b>	Proizvodnja/ Potrošnja	Trajnostna trgovina za invalidne osebe	Ta projekt podpira zelena delovna mesta za invalidne osebe, npr. popravila in recikliranje.	<a href="#">FR</a> , <a href="#">NL</a> <a href="#">EN</a>
<b>Bolgarija</b>	Premikanje/ Potovanje	Mesta z oznako „možnost hoje“ ponujajo čistejše, varnejše prostore	Projekt 10 mestom v Podonavju pomaga zmanjšati emisije, hrup in cestne zastoje z izboljšanjem pogojev za pešce. Več mest z možnostjo hoje je prijetnejših za življenje, varnejših in bolj zdravih.	<a href="#">BG</a> <a href="#">CZ</a> , <a href="#">DE</a> , <a href="#">EN</a> , <a href="#">HR</a> , <a href="#">HU</a> , <a href="#">RO</a> , <a href="#">SI</a> , <a href="#">SK</a>
<b>Hrvaška</b>	Stanovanja/ Zgradbe	Energetsko varčne prenove v osnovni šoli	Po obsežnih obnovah osnovna šola Nikola Tesle na Reki za ogrevanje zdaj porabi polovico manj energije kot prej.	<a href="#">HR</a> <a href="#">EN</a>
<b>Ciper</b>	Ohranjanje narave	Ohranimo naše oceane čiste	Lokalni uradniki, šole in občine v Grčiji, na Cipru, v Albaniji in Bolgariji skupaj ukrepajo proti onesnaževanju morja. Na plaži so pobirali odpadke in razpravljali o strategijah za zmanjšanje odpadkov na lokalni ravni.	<a href="#">EL</a> <a href="#">EN</a>

# SEZNAM PRIMEROV PROJEKTOV



Država	Tema	Ime projekta	Kratek opis	Jezik dodatnih informacij:
Češka	Premikanje/ Potovanje	Nova kolesarska pot na severozahodu Češke	Da bi državljanom zagotovili varno kolesarjenje na delo in v šolo, so občine na severozahodu Češke zgradile kolesarsko pot vzdolž prometne avtoceste.	<a href="#">CZ</a> <a href="#">EN</a>
Danska	Stanovanja/ Zgradbe	Danski otok spodbuja okolje	Na energijski akademiji na otoku Samsø lahko obiskovalci spoznajo potencial obnovljivih virov energije. Akademija je na „obnovljivem otoku“ Samsø, ki proizvaja večino energije za svoje potrebe iz lokalnih, obnovljivih virov.	<a href="#">DA</a> <a href="#">EN</a> , <a href="#">DE</a> , <a href="#">FR</a>
Estonija	Premikanje/ Potovanje	Souporaba koles v Tartu	Tartu ima nov sistem za souporabo koles, ki prebivalcem omogoča lažje premikanje po mestu – brez avtomobila in emisij. To je največje omrežje za souporabo koles v baltski regiji.	<a href="#">EE</a> <a href="#">EN</a>
Finska	Ohranjanje narave	Reševanje težave plastičnih odpadkov v Baltskem morju	Da bi omejili onesnaževanje morja, moramo vedeti, od kod prihajajo smeti. Zato so projektni partnerji iz Finske, Švedske in Latvije raziskovali, kako se plastični odpadki iz mestnih območij znajdejo v Baltskem morju.	<a href="#">FI</a> <a href="#">EE</a> , <a href="#">EN</a> , <a href="#">SE</a> , <a href="#">LV</a>

# SEZNAM PRIMEROV PROJEKTOV



Država	Tema	Ime projekta	Kratek opis	Jezik dodatnih informacij:
Francija	Hrana	Francija in Združeno kraljestvo sta sprejela izziv kul hrane	V okviru projekta je bila razvita aplikacija, ki uporabnikom omogoča spremljanje vpliva obrokov na okolje – in jih spodbuja k bolj trajnostni izbiri hrane.	<a href="#">FI</a> <a href="#">EN</a>
Nemčija	Proizvodnja/ Potrošnja	Preobrazba zapuščenih prostorov v živahen javni prostor	S projektom sta se stari tovorni terminal in železniških tirov v Leipzigu preobrazila v prostor za življenje meščanov. Zdaj ponuja priložnosti za lokalna podjetja in pobude ter zdravo okolje za dejavnosti na prostem.	<a href="#">DE</a> <a href="#">EN</a>
Grčija	Stanovanja/ Zgradbe	Grčija in Severna Makedonija sta združili sile za varčevanje z energijo	Čezmejni projekt je združil lokalne organe, podjetja in šole iz Grčije in Severne Makedonije, da bi izboljšali energetske učinkovitost javnih zgradb. Projekt je namenjen tudi ozaveščanju lokalnih prebivalcev in organizacij o porabi energije in varstvu okolja.	<a href="#">EL</a> <a href="#">EN</a>
Madžarska	Ohranjanje narave	Podpora urbanim zelenim območjem	Projekt je v sodelovanju z občinskimi skupinami, prebivalci in lokalnimi oblastmi pomagal oživiti opuščena območja in povečati število obiskovalcev v urbanih zelenih območjih.	<a href="#">HU</a> <a href="#">CZ</a> , <a href="#">DE</a> , <a href="#">EN</a> , <a href="#">HR</a> , <a href="#">IT</a> , <a href="#">PL</a> , <a href="#">SI</a>

# SEZNAM PRIMEROV PROJEKTOV



Država	Tema	Ime projekta	Kratek opis	Jezik dodatnih informacij:
<b>Irska</b>	Proizvodnja/ Potrošnja	Spreminjanje odpadnega ribolovnega orodja v poslovne priložnosti	Ta projekt čisti okolje in s tem lokalnim malim in srednjevelikim podjetjem pomaga, da odpadke spremenijo v nove priložnosti. Partnerji iz Irske, Združenega kraljestva in Norveške so skupaj raziskovali, kako se lahko oblačila in gradbeni material izdelajo iz zavržene ribiške opreme in nato tržijo s pomočjo ekoloških oznak.	<a href="#">SL</a>
<b>Italija</b>	Hrana	Trajnostne šolske menze	Prenosno omrežje biomenz pripravlja šolske obroke z lokalno pridelano, ekološko hrano za zaščito zdravja ljudi in okolja.	<a href="#">IT</a> , <a href="#">BG</a> , <a href="#">EL</a> , <a href="#">EN</a> , <a href="#">FR</a> , <a href="#">PT</a> , <a href="#">RO</a>
<b>Latvija</b>	Ohranjanje narave	Estonija in Latvija z združenimi močmi za varnejšo obalo	Cilj tega projekta je zaščititi morsko okolje z boljšim usklajevanjem med latvijskimi in estonskimi reševalnimi službami ter izboljšano opremo in infrastrukturo. Tako se lahko ti dve državi hitro odzoveta na razlitje nafte ali druge nevarnosti, kar zmanjša vpliv na morske živali in ekosisteme.	<a href="#">LV</a> , <a href="#">EE</a> , <a href="#">EN</a>
<b>Litva</b>	Proizvodnja/ Potrošnja	Znamka Cannamella: od strasti do strastnega podjetja	S podporo EU je mladi litovski podjetnik ustanovil blagovno znamko Cannamella, znamko naravnih, ekološko odgovornih, ročno izdelanih karamel.	<a href="#">LT</a> , <a href="#">EN</a>

# SEZNAM PRIMEROV PROJEKTOV



Država	Tema	Ime projekta	Kratek opis	Jezik dodatnih informacij:
Luksemburg	Stanovanja/ Zgradbe	Ponovna uporaba in novo življenje gradbenih odpadkov in odpadkov pri rušenju objektov	Ste se kdaj spraševali, kaj se zgodi z vsemi odpadki, ko se objekt zgradi ali poruši? To je pomembno okoljsko vprašanje, saj ima beton velik ogljični odtis. Zato ta projekt raziskuje načine za recikliranje gradbenih odpadkov in odpadkov pri rušenju objektov.	<a href="#">DE</a> <a href="#">FR</a> <a href="#">EN</a>
Malta	Proizvodnja/ Potrošnja	Nova infrastruktura za čiščenje odplak na Malti	Projekt je zgradil novo čistilno napravo in jo povezal z obstoječim kanalizacijskim sistemom. Čistilna naprava lahko čisti odpadno vodo 500.000 ljudi in preprečuje izpust škodljivih snovi v okolje.	<a href="#">MT</a> <a href="#">EN</a>
Nizozemska	Premikanje/ Potovanje	Pionirski avtomobil na sončno energijo, izdelan na Nizozemskem	Nekdanji študenti Univerze v Eindhovnu so razvili avtomobil na sončno energijo, ki vzbuja zanimanje po vsem svetu. Njihove raziskave utirajo pot prevozu, ki manj onesnažuje.	<a href="#">NL</a> <a href="#">EN</a>
Poljska	Hrana	Presekanje cikla odpadkov hrane	Projekt prispeva k prerazporeditvi presežkov hrane in povečuje ozaveščenost o tem, kako preprečiti odpadke hrane. Partnerji projekta v okviru serije Food Waste Hackthon pozivajo razvijalce aplikacij in navdušence nad IT, da razvijejo nove zamisli, ki ljudem pomagajo, da zavržejo manj hrane.	<a href="#">PL</a> <a href="#">CZ</a> , <a href="#">DE</a> , <a href="#">EN</a> , <a href="#">IT</a>



# SEZNAM PRIMEROV PROJEKTOV



Država	Tema	Ime projekta	Kratek opis	Jezik dodatnih informacij:
Portugalska	Ohranjanje narave	Zaščita morskega življenja v laguni Ria de Aveiro	Morski biologi, okoljevarstveniki in reševalne službe so se povezali, da bi zaščitili morsko okolje v laguni Ria de Aveiro. Na primer izvajajo reševanje živali po razlitju nafte.	<a href="#">PT</a> <a href="#">EN</a>
Romunija	Hrana	Urbano kmetijstvo spodbuja socialno vključenost	Projekt izkorišča urbano kmetijstvo za vključevanje meščanov v trajnostni lokalni razvoj. Osebe, ki jim grozi izključenost – npr. revni, brezposelni, brezdomci, Romi, starejši, ženske in mladi – lahko sodelujejo pri lokalnem odločanju in poskrbijo, da so njihove skupnosti boljši prostor za življenje.	<a href="#">RO</a> <a href="#">BG</a> , <a href="#">CZ</a> , <a href="#">DE</a> , <a href="#">EN</a> , <a href="#">HU</a> , <a href="#">SK</a> , <a href="#">SI</a>
Slovaška	Hrana	Ponovna umestitev čebelarstva v središče življenja na podeželju	Čebele so pomembne za biotsko raznovrstnost in kmetijsko proizvodnjo, vendar njihovo število upada. Cilj teh projektov je obrniti trend z gradnjo vzorčnih panjev, čebelarskega muzeja, izobraževalne infrastrukture in predelovalnih obratov za čebelarske izdelke.	<a href="#">SK</a> <a href="#">EN</a> , <a href="#">FR</a> , <a href="#">HU</a>
Slovenija	Stanovanja/ Zgradbe	Varuhi šole „pametne energije“	Projekt je učencem omogočil, da so postali „varuhi pametne energije“, ki pomagajo varčevati z energijo v šolah.	<a href="#">SI</a> <a href="#">DE</a> , <a href="#">EN</a> , <a href="#">HR</a> , <a href="#">IT</a> , <a href="#">HU</a> , <a href="#">PL</a>

# SEZNAM PRIMEROV PROJEKTOV



Država	Tema	Ime projekta	Kratek opis	Jezik dodatnih informacij:
Španija	Premikanje/ Potovanje	Varčevanje z energijo na železniških in avtobusnih postajah	S tem projektom so postale železniške in avtobusne postaje okolju prijaznejše, na primer s pomočjo solarnih panelov in energetsko manj potratnih luči. Denar, ki so ga prevozna podjetja prihranila zaradi nižjih računov za energijo, je bil porabljen za večje udobje potnikov.	<a href="#">ES</a> <a href="#">EN</a>
Švedska	Ohranjanje narave	Povečanje števila arktičnih lisic v severni Skandinaviji	Projekt krepi prizadevanja za rešitev ogrožene arktične lisice v Skandinaviji. Da bi to dosegli, je bila vzpostavljena čezmejna mreža javnih organov in raziskovalnih ustanov iz Norveške, Švedske in Finske.	<a href="#">SE</a> <a href="#">EN</a> , <a href="#">FI</a>



**DING  
DONG**

**READY FOR  
THE GREEN  
CHALLENGE!**



**@EUinmyRegion — #dingdongEU**

